

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

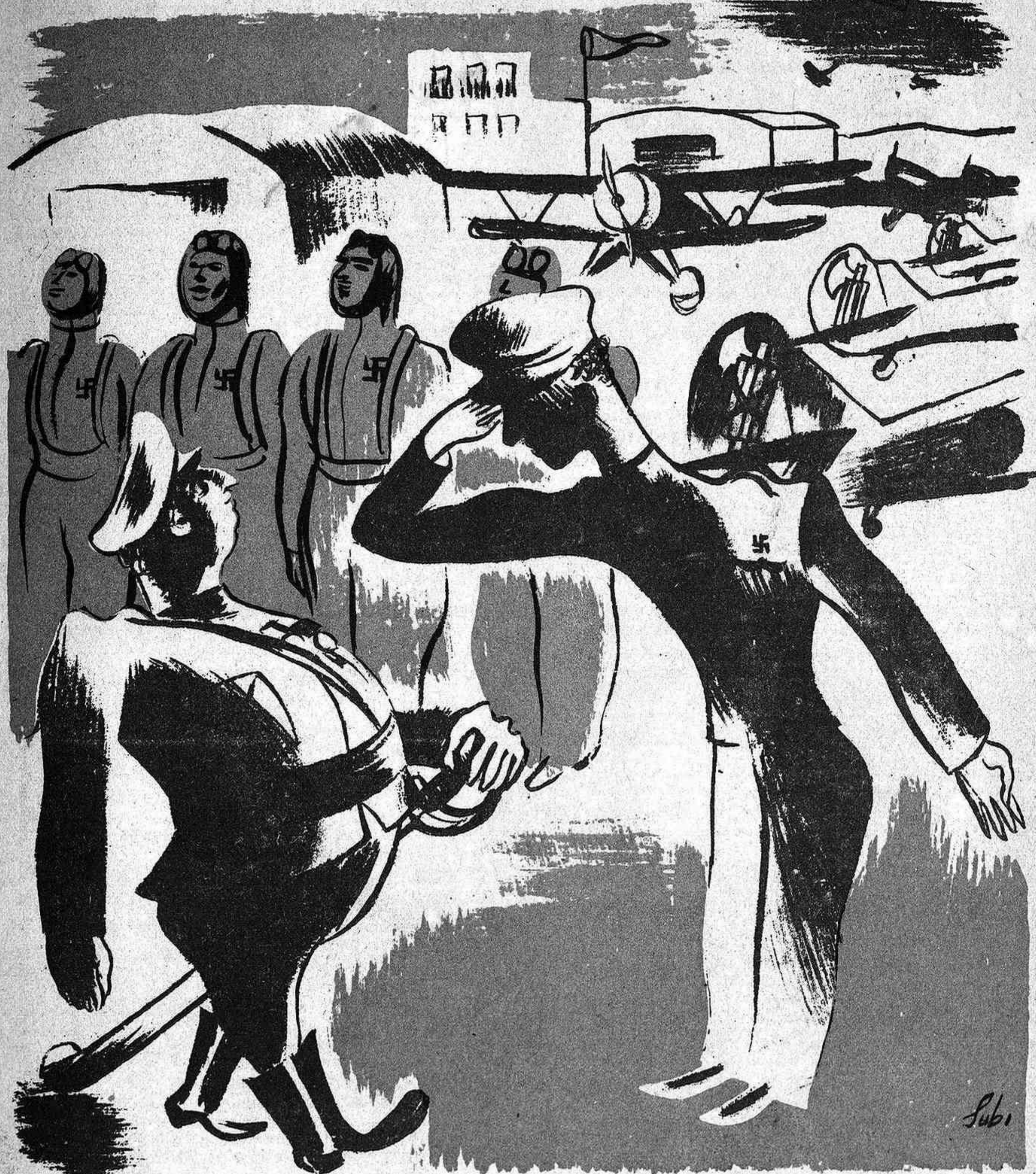
REDACCIÓ: ARAGO, 290
TELÉFON 23994

ADMINISTRACIÓ

RAMBLA DEL MIG, 17
TELÉFON 49937

BIBLIOTECA DE
L'ATENEU BARCELONÈS

CINQUANTA CÈNTIMS

—S'ha passat als rojos un italià amb un "Fiat".
—Ves, "Fiat".

Subi

JOCS FLORALS DE L'HUMOR

Per a commemorar ben commemorat
el segon aniversari del 19 de Juliol

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Fa un va-i-tot i obre un fabulós

CONCURS D'ANECDOTES DEL FRONT I DE LA RERAGUARDA

amb premis quantiosos, pràctics i superabundants
i d'acord amb el següent

CARTELL

I.—Tots els soldats i els obrers que cooperen al triomf de la República sobre Franco i els altres putxinellis que l'emparen, tenen dret a enviar al present Concurs una o més anècdotes de què siguin coneixedors —i encara millor si en fossin directament o indirectament actors— amb la publicació de les quals en el nostre setmanari, que té l'obligació de regalar amb unes gotes d'alegria els lluitadors per la llibertat de tots i la independència del país, ens proposem extreure de l'esforç de tots plegats el granet de sal i el pols de gràcia que facin més suportables les inevitables penalitats de la guerra.

II.—Per a prendre part en aquest Concurs, només cal tenir en compte:

a) Saber un fet graciós i contar-lo tal com ragi, de la millor manera que un sàpiga, en poques ratlles; les menys millor.

b) Serà considerada com a mèrit sobresortint de tota anècdota concursant la seva gràcia específica, la qual serà valorada per damunt de l'estil literari i fins i tot de la correcció gramatical amb què estigui redactada. O sigui: que el Jurat estarà més pels fets que per les paraules, amb la qual cosa demostrarà, a més a més, que toca de peus a terra.

c) Els treballs concursants han d'ésser escrits en una sola cara i no poden passar de dues quartilles, puix d'altra manera perdrien el caràcter d'anècdota i correrien el perill de convertir-se en llaunes.

d) Tots els originals han d'ésser tramesos dins un sobre clos, amb la inscripció: *Per al Concurs*, a la Redacció de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA (Aragó, 290, Barcelona), abans del 20 d'agost.

e) No serà cap obstacle per a la participació en el Concurs el fet que les anècdotes referents al Front pervinguin de la Reraguarda, o viceversa.

f) La més mínima recomanació al Jurat a favor de qualsevol dels treballs concursants, implicarà la caiguda vertical, fulminant i irrevocable del treball recomanat al fons de la cistella dels papers.

EL JURAT I EL SEU FUTUR VEREDICTE

Constituiran el Jurat Qualificador, el fall del qual serà inapel·lable (i doncs, què?) el Director i els redactors de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, els quals emetran el corresponent veredicta quinze dies després de tancada la bústia de recepció de treballs per al Concurs.

NOTES QUE, PER NO PERDRE EL COSTUM, CONVE POSAR EN TOT CARTELL QUE S'ESTIMI

Els guanyadors dels premis majors tenen la facultat de sol·licitar, i nosaltres el deure d'accedir-hi, el canvi dels objectes que se'ls concedeixen, per altres que els siguin de més utilitat, sempre que el respectiu preu sigui equiparat. Exemple: "—Home, ja veureu, a mi el calçat de campanya o de carrer no m'interessa, perquè ja en tinc... Què us sembla si el canviéssim per un cotxe...?" Per nosaltres, fet, si se'n troba un que no costi més que les sabates. La qüestió és que el guanyador quedi tan content com nosaltres de poder-li concedir el premi.

Les dones tenen tant dret com els homes a participar en aquest magne Concurs. Per als efectes de la distinció entre concursants del Front i concursants de la Reraguarda, SERAN INCLOSES EN EL PRIMER GRUP LES INFERMERES QUE PRESTIN SERVEI A LLOCS IM-MEDIATS A LES LÍNIES DE FOC. Totes les altres seran incloses en el segon grup.

Ara no resta sinó desitjar-vos inspiració, humor, gràcia i ganes de contribuir a què en l'exemple gloriós que amb la nostra gesta heroica llegarem a les generacions futures, no hi manqui la fragància de l'esperit ni l'alegria del compliment del deure.

ACI US VOLEMI

Per ordre de mèrits, i a raó d'un a cadascun dels guanyadors, seran concedits

VINT PREMIS MAJORS

la llista dels quals posem a continuació

Si l'autor de l'anècdota premiada és combatent

- 1.º Un equip militar complet, de la graduació que el guanyador ostenti.
- 2.º Una peça accessòria de vestir; o un objecte a gust del guanyador, l'import del qual no sobrepassi de 500 pessetes.
- 3.º Un parell de calçat de campanya.
- 4.º Una ploma estilogràfica.
- 5.º Un equip d'estris d'afaitar, compost de màquina, fulles, sabó, brotxa i mirall.
- 6.º Quatre pastilles de sabó de tocador, de bona classe, i un quilo de sabó corrent.
- 7.º Un quilo de cafè.
- 8.º Cinquanta grams de tabac.
- 9.º Un estoig de paper i sobres, per a escriure a la xicota.
10. Suscripció de mig any a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

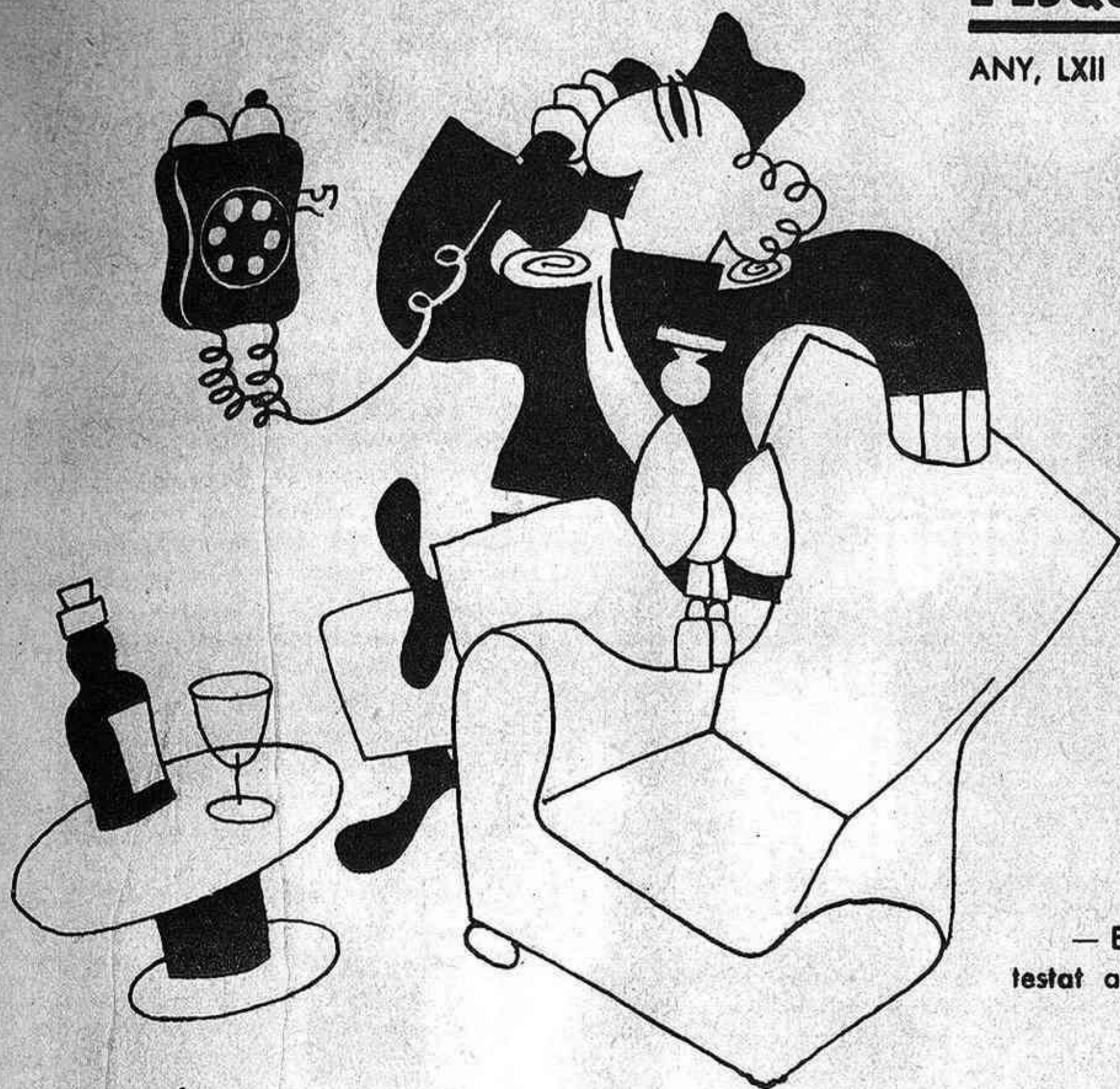
Si l'autor de l'anècdota premiada és de la reraguarda

- 1.º Un equip de treball complet, de l'ofici al qual pertanyi el guanyador.
- 2.º Una peça accessòria de vestir, o un objecte a gust del guanyador, l'import del qual no sobrepassi de 500 pessetes.
- 3.º Un parell de calçat de carrer.
- 4.º Una ploma estilogràfica.
- 5.º Un equip d'estris d'afaitar, compost de màquina, fulles, sabó, brotxa i sense mirall.
- 6.º Quatre pastilles de sabó de tocador, de bona classe, i un quilo de sabó corrent.
- 7.º Un quilo de cafè.
- 8.º Cinquanta grams de tabac.
- 9.º Un estoig de paper i sobres, per a escriure al xicot.
10. Suscripció de mig any a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

MIL PREMIS DE CONSOLACIÓ, MIL de cinc pessetes cada un

que seran atorgats a totes les anècdotes que a criteri del Jurat mereixin l'honor d'ésser publicades en les pàgines de L'ESQUELLA, i els quals seran abonats bitllo-bitllo, en certificats, de plata del Banc d'Espanya.

ALO, ROMA!

— Estic intrigadíssim per saber el que he contestat a Londres sobre el pla de Londres!

EDITORIAL

Arguments de riu

Estan tan mal acostumats que no saben perdre. Fins ara tot els venia de mar: La no intervenció. Les sagetes blaves, les sagetes negres, els voluntaris italians, els tècnics alemanys, la Legió Condor, els moros, els abissinis, els salvatges idòlatres de l'Ogaden, els Viriatos portuguesos, els tancs, els canons, les metralladores, els Fiat, els Capronis, els Heinkels, els Meisserschmidts, l'aire líquid, els quarts i fins i tot els arguments.

Quan han guanyat, no els ha calgut, però, esgrimir els arguments dialèctics de mar, aportats per mar pels arguments «materials» i contundents que la No Intervenció posava

a les seves mans a canvi de malbaratar el sòl, el cel i el subsòl de la pàtria.

A Itàlia, els donaven els canons, els tancs, els avions i els voluntaris, i després de cada victòria, els donaven fets els elogis a mesura d'aquells elements que ja comencen a ésser coneguts a Londres pel seu propi nom: invasors!

Ara, quan van mal dades, tot canvia; aleshores als arguments de mar succeeixen els arguments de riu, i si van mal dades al riu amb més motiu encara.

Els italians, que mai no han explicat prou clar «allò» de Guadalaajara, s'han apressat ara a insultar les tropes de Franco amb

motiu d'haver passat les forces republicanes l'Ebre per nou llocs.

Diuen els italians que ells varen guanyar aquestes posicions del feude de l'oliver Bau i les varen lliurar a mans de les tropes «de segundo orden» de Franco, que són, sempre segons els italians, les qui les han perdudes.

Però Franco, sempre va més enllà i en matèria d'invasió sempre diu quelcom més que l'invasor mateix a qui ell fa de «cicerone».

Franco diu no res menys que les tropes republicanes han assolit passar l'Ebre en complicitat amb les poblacions civils dels pobles recuperats.

A nosaltres, res no se'ns podia dir que ens

fes més contents, ni Franco podia dir cosa alguna que li fes ensenyar més clarament la ceba.

Ell sap, o sospita, o somnia, que la població civil de tota Espanya hi té una complicitat racial, genèsica, subconscient i conscientíssima, amb les tropes republicanes, amb la República, amb Espanya, contra els invasors i contra els traïdors que els han obert les portes de la Pàtria.

I quina enveja deu sentir Franco al fons del fons de la seva negra consciència de no poder-se sumar, ja, a aquesta gloriosa complicitat.

Si les coses poguessin tornar endarrera amb la facilitat que reculen els italians!

Joc de mans feixista

Fins les coses més consistents del món, quan passen pels dits del feixisme s'esmicolen. I les més respectables adquireixen un to grotesc que no enveja res a una «peixatera» de seda crua. Es com si posseïssiu un drama de Shakespeare a mans d'en Bonavia o d'en Regàs o una taula del Tintoretto a mercè de Grau-Sala.

Ara Mussolini ha disposat que els seus súbdits no s'estrenyin les mans per a saludar-se. I a ell deu fer-li l'efecte que amb aquesta disposició el món es meravellarà i el pacte anglo-italià serà un fet tant si a l'Ebre reben i fugen com si no reben i es deixen caçar les «fletxes» multicolors.

I la tal disposició no té res d'original. Tot just acabada la guerra europea, un grup d'importants industrials nord-americans visitaren París. En llur majoria eren especialistes en acers, en gran maquinària o en automobilisme.

El cap de l'expedició remarcà un detall que fins llavors havia passat per alt als francesos. «—Per què —els preguntà— a França es perd tant de temps donant-se les mans? Un empleat arriba a l'oficina. Va d'una taula a l'altra i encaixa, amb demostracions d'un gran afecte, les mans igualment afectuoses i tant-me'n-fotistes d'en Pau, d'en Pere i d'en Berenguera. Llavors, tot satisfet, d'asseu. Ha perdut un temps inútilment.»

I contà que els anglesos i els americans tenien ja en aquella època prohibit aquest ús tan inútil i tant estès del «shake-hand». Es limiten a travessar l'oficina amb un «good-morning», que pot ésser tan camaraderesc com calgui, i en paus.

I d'aquest senzill acord, ni els diaris n'anaren plens, ni les agències telegràfiques se n'ocuparen, ni s'oferí al món com un exemple de bon govern. I és que Mussolini, si el deixen fer, acabarà fent telegrafiar a la premsa de les cinc parts del globus el moment que va al «water». Voluntàriament; perquè a ell no l'obliga res ni ningú, llevat de les conveniències de l'Imperi. Si per unes tals conveniències fa això o allò, resignació i aigua de colònia.

Per als italians s'ha acabat, doncs, allò de dir: «xoca-la!» No fórem pas dels que es resistissin a complir una ordre tan plena de bon sentit, si als nostres governants la dictessin, per raons no pas de feixenderia, com fa el «Duce», sinó per raons purament sanitàries. Tanmateix no té res d'agradable estrenyer mans suadores, untuoses, olioses o d'una netedat discutible...

Això no vol dir, però, que ens avinguéssim amb la part bufa de la disposició feixista, o sigui, saludar «a la romana». A la romana, només els cervellets, quan n'hi hagi. I amb prou feines!

Tots els subscriptors i tots els que tiren al Concurs d'amedotes de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA han estat vacunats contra la febre tifoide.

ADAGI ESTRAFET

—Una desgràcia mai no ve sola. Primer, una derrota; ara...
—Sí, ja ho diu el caragol: ni dona ni juliol!

La veritat sobre el bombardeig de la Catedral

Després de molt rumiar i d'hores i hores d'insomni, havíem arribat a la conclusió que la batalla de l'ou de Colom contra l'ou com balla no podia justificar de cap de les maneres el bombardeig de la Catedral de Barcelona i que havia d'haver-hi un motiu molt més seriós per a l'agressió. I, en efecte: hem sabut que hi era i l'hem descobert perquè ens l'ha explicat qui pot saber-ho.

Un grup de senyores catòliques barcelonines, de bona fe i, per tant, republicanes, anaren a visitar el cap del Govern per demanar-li que, ja que hi havia llibertat de cultes, no fossin exclusivament els catòlics bascos els que en podessin gaudir i que, per tal que tot el món s'assabentés que ací la religió veritable no era perseguida com fan córrer els anticatòlics franquistes, autoritzés la reobertura al culte de la nostra Catedral.

El Dr. Negrín contestà que li agradava molt la petició i que, pel que feia al Govern, aquest garantiria, com garanteix, aquesta

llibertat, i tindria cura que la cosa es portés a cap amb la més absoluta normalitat. Ara que, naturalment, el que no podia fer el Govern, era proporcionar-los els capellans; que d'això se n'havien d'encarregar ells.

Molt contentes, les senyores catòliques anaren a veure el representant del bisbe i li exposaren el cas.

—Com! —s'exclamà aquest—. I vostès han anat a demanar permís al Govern roig i aquest els l'ha donat?

—Ens ha dit que no passaria res.

—I qui és ell per garantir-ho? En aquestes qüestions, sàpiguen i entenguin que ací no hi ha més autoritat que jo.

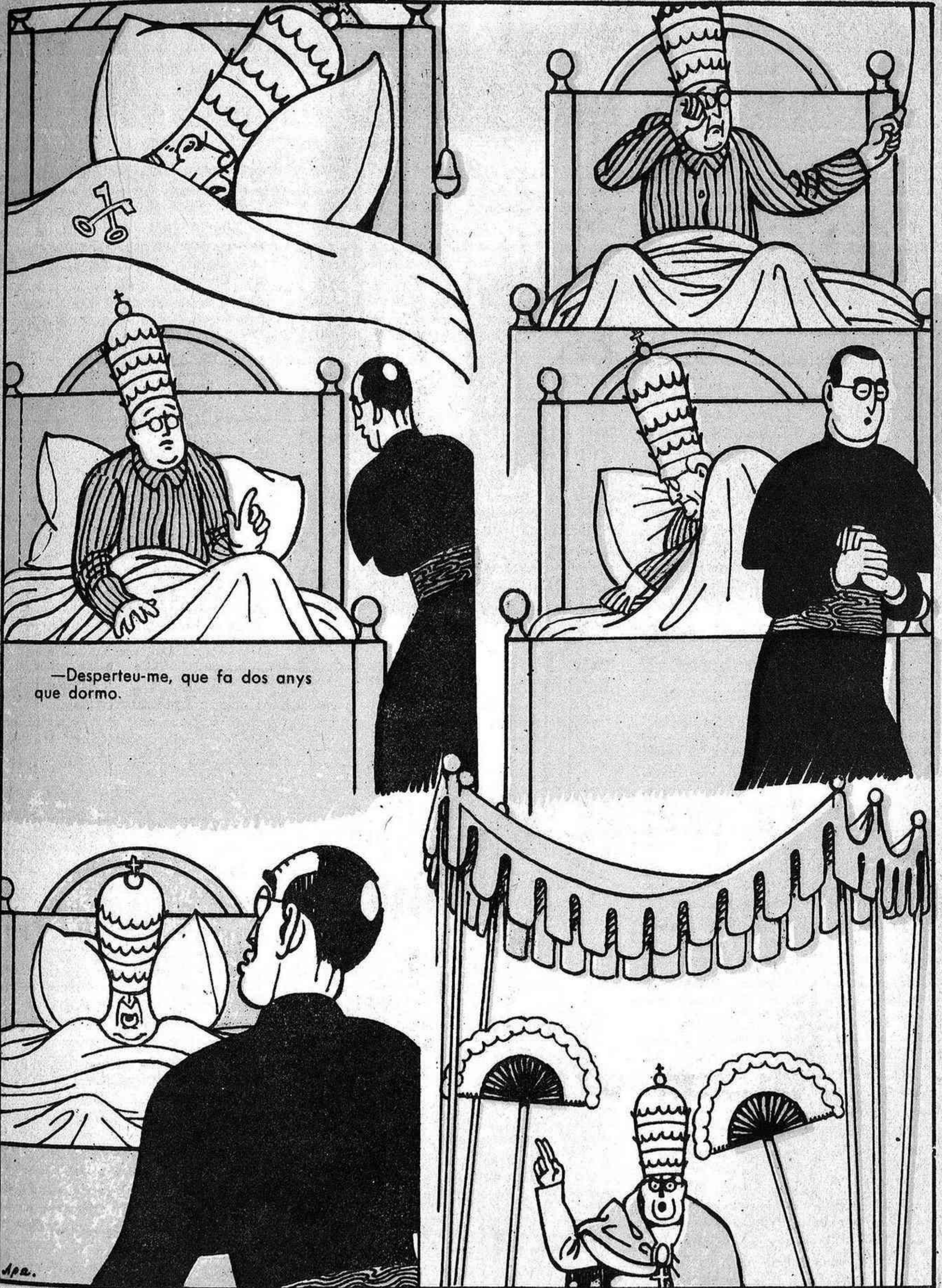
—Bé, però ens autoritza per a la reobertura de la Catedral?

—Nooo!

I al cap de tres dies la Seu barcelonina era bombardejada. Qui ho havia dit que no passaria res?

El representant de S. I. encara està en llibertat.

—Desperteu-me, que fa dos anys que dormo.

—Papa, aixequi's que fa dos anys que dorm.

—Aquesta religió de la sang està sembrant l'odi, el terror i la persecució!

CRONICA DIPLOMATICA

El pla Reichenau i el de Londres, el perill d'un barret menjat en públic i la recepta del rabbi

Tota la política europea volta actualment al voltant de dos punts: el pacte de Londres sobre la retirada de voluntaris i la memòria del general alemany von Reichenau, que explica el com i el per què de la intervenció italo-alemanya a Espanya. Les impressions, com es pot pensar, són bones, excel·lents pel que fa als dos punts, especialment a Itàlia i a Alemanya. No tant en altres indrets.

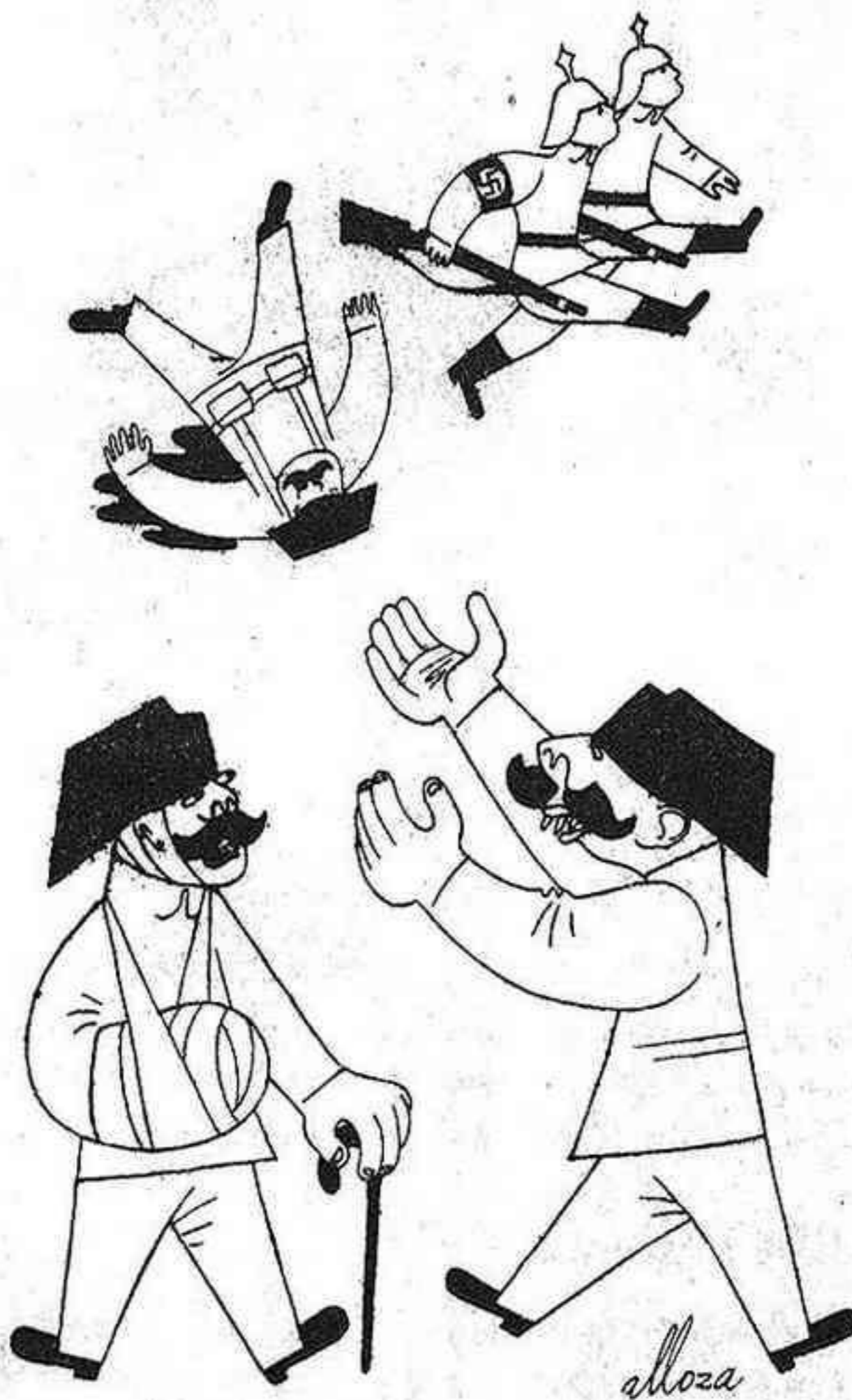
La unanimitat que va haver-hi en la votació al Comitè de No Intervenció era com una mena d'eixamplament de la base de la República. Ara comença de veure's que la retirada serà un joc molt entretingut i divertit, que fins i tot podria acabar amb la retirada efectiva d'un o dos voluntaris, si els retiradors baden.

Mentrestant, com ja ho ha explicat von Reichenau, alemanys i italians es preparen per a feines més importants: la Mediterrània seria un llac italià en el qual Alemanya hi tindria una caseta de banys, França no podria ni mullar-se els peus; Alemanya i Itàlia enredarien àrabs i moros com si fossin xinesos d'abans i els farien creure que són aris; Anglaterra no podria passar l'Estret ni el Canal; Gibraltar seria com un cas tell de sorra a la platja; Portugal s'uniria amb entusiasme a l'Espanya imperial i cediria les seves colònies a Alemanya i els Estats Units nomenarien President a Goebbels. Un cop aconseguit això, França seria atacada pels Pirineus i per la línia Maginot, contra la qual farien avançar la línia Siegfried, que ara construeixen cent mil homes sota terra i, un cop conquistada, prèvia devastació aèria pel general Kindelan en persona, es faria un desembarcament a Anglaterra amb el pretext d'una excursió turística per anar a veure el monstre del Loch Ness, del qual aquest any, almenys en escriure aquestes línies, no s'ha parlat encara. Conquistades Anglaterra i França, cauria l'Entesa balcànica als braços d'Alemanya i Rússia, amenaçada per Polònia i Lituània, que han fet les paus, per la banda de Ponent, i per les xalupes fluvials japoneses a l'Extrem Orient, es veuria obligada a capitular i a admetre l'excedent de la població germànica. Un cop fet això, la caiguda de Txecoslovàquia seria qüestió de dies i, un cop reduït a vasallatge, en una guerra que podria durar més o menys temps, el Sandjak d'Alexandreta, l'Espanya roja no podria resistir per més temps. Franco guanyaria, els voluntaris estrangers de la part governamental serien retirats i entraria finalment en vigor el Pacte anglo-italià. Aconseguit això, Mr. Hodgson tornaria a Burgos i signaria un tractat comercial amb el generalíssim, en el qual Espanya rebria tracte de nació més afavorida —segona columna de l'Aranzel— per a la introducció en exclusiva a Anglaterra de les cèlebres mantecades d'Astorga, per a la fabricació de les quals Rússia vindria

obligada a proporcionar-li el blat necessari. Itàlia, en això, hi guanyaria que la fabricació dels macarrons passaria a Rússia i aquests anirien directament de la cassola russa a les boques italianes per via aèria, utilitzant els pals de la línia telegràfica sense fils que, naturalment, podrien ésser substituïts pels macarrons que, en comptes de passar pels aïlladors, ho farien per unes petites polítres «ad-hoc», untades amb formatge i salsa de tomàquet.

Això, naturalment seria, com si diguéssim, Xauxa; el pla és complicat i té el perill de què durant la seva execució Mr. Chamberlain porti a cap la seva terrible amenaça de menjar-se el barret.

En un cas així hom no sap pas el que podria succeir, perquè és evident que si els anglesos fan correntment aquesta irase, que a Anglaterra és allò que se'n diu una frase feta, mai, fins ara, un cap de Govern britànic no l'havia feta en plena Cambra dels Comuns, local on, és de suposar, portaran a cap l'acte, cas que fos necessari. I aleshores, què farien Itàlia i Alemanya? Per això, si es troben, com no es cansen d'assegurar, que no caben a casa seva, i que necessiten de totes passades més espai,

CAMP FACCIOS

- Què t'ha passat?
- Que he anat a aixafar els falangistes.
- I aquell?
- Que s'ha negat a anar-hi.

seria potser hora que recordessin un bon conte jueu —ai las, caldrà resignar-se a què el conte sigui jueu, però les riqueses dels jueus són també jueves i no són pas refusades— que és el següent:

Un pobre jueu vivia als afores de Londres amb la dona i cinc fills en una habitació petita per tot estatge. A més, l'home no tenia a penes feina i és de suposar que s'ho passaven molt malament.

Així ho explicava ell un dia al rabbi, i aquest va dir-li:

—Pel que fa a la feina, jo te'n cercaré; estigues tranquil. Ara, en l'estretor de l'habitació, tu t'has d'ajudar i si segueixes la meva recepta veuràs com estareu més bé. M'ho promets?

El pobre home ho volia jurar, però el rabbi no se'n va fiar, i va continuar:

—Visquent als afores coneixeràs segurament algú que tingui una vaca.

—Sí; em pensó que sí; ja ho miraré.

—Doncs vas, li dius que et deixi la vaca i te la poses a la nit a casa. Recordat que m'has promès obeir-me. I demà vens i parlarem.

L'endemà l'home anà a veure el rabbi amb els ulls inflats de no dormir.

—Què! Com ha anat això?

—Horrible! Quina nit! Ja no cabiem a la cambra i afigureu-vos, amb la vaca! Cop de pota per ací, cop de cua per allà... i de tant en tant, xaf!

—Bée; molt bée. Mira; encara no ha acabat la recepta. Avui cerques un veí que et deixi un porc i dormireu amb el porc i la vaca a casa. Però si no ho fas no responc de millorar-te la situació. I demà torna.

L'endemà el pobre jueu arribà a casa del rabbi amb cara de desenterrat.

—Espantós, espantós! No puc més!

I es deixà caure en una cadira sense compliments i sense permís.

—Molt bé; ja veig que ets un bon creient. Mira; aquesta nit, treus el porc. I ja veuràs què passa.

I l'endemà:

—Què? Com ha anat això?

—Home! Molt millor! Ja ho crec. Es que miri que amb les dues bèsties... Aquesta nit, almenys, hem dormit!

—Vaja, et felicito. Bé; avui treuràs la vaca i demà torna.

I va tornar tot content:

—Quin descans! Això és una delícia! Així sí que es pot dormir. Què heig de fer ara?

—Res; ja tens la casa engrandida, com volies.

Itàlia i Alemanya també tenen el porc i la vaca. I tenen l'avantatge sobre el pobre jueu que, com que són seus, els poden matar i ningú no els dirà res. Si el jueu ho hagués fet, l'haurien ficat a la presó.

SAMUEL PICKWICK

Londres.

Han passat els reis abans de Nadal

TOT PER L'ENTENTE.

Han passat els reis. D'altres, recolliran la transcendència del viatge. Nosaltres hem preferit posar les sabates al balcó i demanar que ens hi deixessin això: unes quantes anècdotes. Fet i fet, vivim en un món tan

PER A VEURE LA REINA

—Mentre no em toqui encara estar col·locat darrera un cavall de la guàrdia republicana!..

absurd, que qui sap si les conseqüències fel·les que hom es prometia de la visita reial restaran reduïdes a zero. De tota manera, que no sigui dit que aquest gran moviment d'amistat franco-britànica s'ha perdut perquè L'ESQUELLA no hi ha posat el seu gra de sorra. Sacrifiquem-nos per l'entente, reportant les anècdotes.

EL MENU DE VERSALLES

La composició del dinar pantagruèlic de Versalles va proporcionar molts maldecaps al protocol. En principi, el menú havia d'ésser idèntic al menú que fou servit al castell al segle divuitè; però aquest comportava tretze plats.

El protocol estimà que aquesta abundor seria avui dia molt exagerada i va fixar a

LA CURSA DELS ARMAMENTS

Frankenstein, al costat dels anglesos

Ha causat una enorme impressió a Berlín la notícia segons la qual l'ex ambaixador d'Àustria a Londres, baró Von Frankenstein, s'havia fet anglès i el rei li havia conferit el títol de *knigt*, que vol dir cavaller i comporta l'ús del Sir davant el nom de pila. En saber-ho, el Führer, que estava tot alegre, s'ha donat una mossegada al cervell, s'ha tornat groc i ha dit als seus íntims:

—Em creia que tot allò del formidable armament d'Anglaterra era una falòrnia. Ara, si s'ha fet seu Boris Karloff, estem perduts.

set el nombre màxim dels plats. Però l'ordenador de l'àpat protestà valentament. «I la tradició —digué— què?»

Hom cercà un àrbitre en la persona de Chautemps. Aquest, per a no fer enfadar ningú, decidí que fossin servits deu plats. Els dos bàndols s'inclinaren.

A LES ARMES!

A la tornada de Bagatelle, el migdia del dimecres, el seguici reial corregué extraordinàriament i arribà al Quai d'Orsay abans de l'hora prevista.

Els soldats de la companyia d'honor, que no foren advertits, descansaven tranquil·lament alguns d'ells fins i tot ajeputs damunt l'herba.

De cop i volta, el vehicle reial surt del pont Alexandre III, travessa les reixes, frena davant l'escalinata: gran confusió entre els militars, que s'agrupen i presenten armes d'una manera una mica... imprevista.

DESPRES DE LA RECEPCIO

—Els diaris no han hagut de deplorar ni el més petit atemptat.

—No, amb prou feines si hi ha hagut alguns milers de morts a Hankou, Barcelona i València.

El rei Jordi VI va somriure, segurament per a evitar que hom no prengués sancions. D'altra banda, en totes les altres ocasions, la «tenue» de les tropes fou impecable.

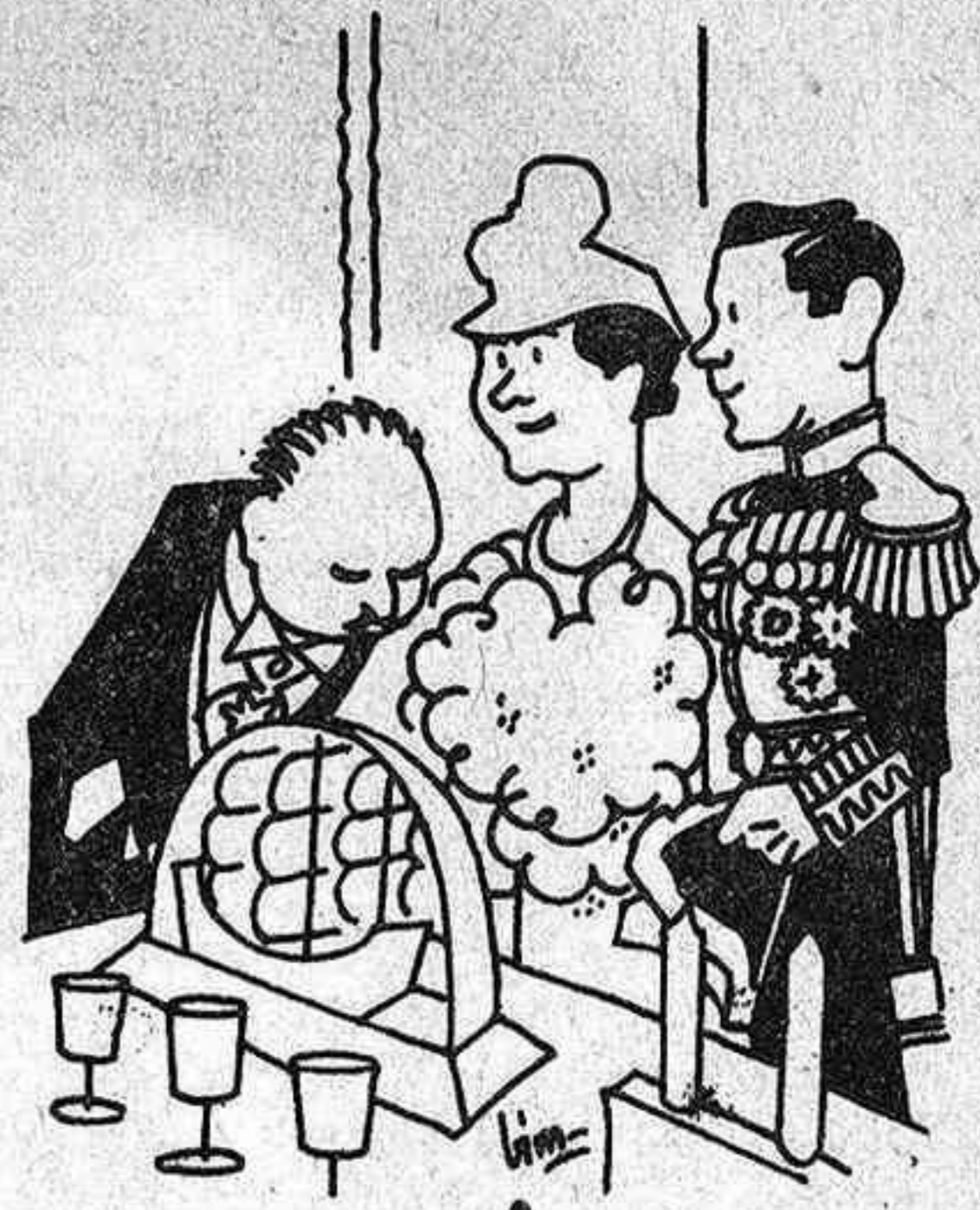
PRES PER ALTRE

Per primera vegada, després de molts anys, els prefectes de Policia i del Sena vestiren llur bell uniforme engalonat.

M. Langeron estava tan resplendent tot cobert d'or, que a l'arribada del rei i de la reina, passant dalt del primer cotxe, fou pres pel sobirà. París sencer va saludar-lo amb «Visca el rei!» estentoris, que van sorprendre una mica el cor essencialment republicà del prefecte.

ELEGANCIES

Els petits drames. Per exemple, durant el petit retard que amb motiu del dol reial sofrí la visita, a París canviaren d'alcalde. A M. Failliot el succeí M. Le Provost de Launay. I la senyora Failliot havia encarregat divuit vestits!

A L'AJUNTAMENT

—París us fa ofrena del vaixell del seu escut... Aneu amb compte que no us el vegi Franco...

Per a endolcir-li la decepció, el nou alcalde, que és vidu, va dir-li elegantment:

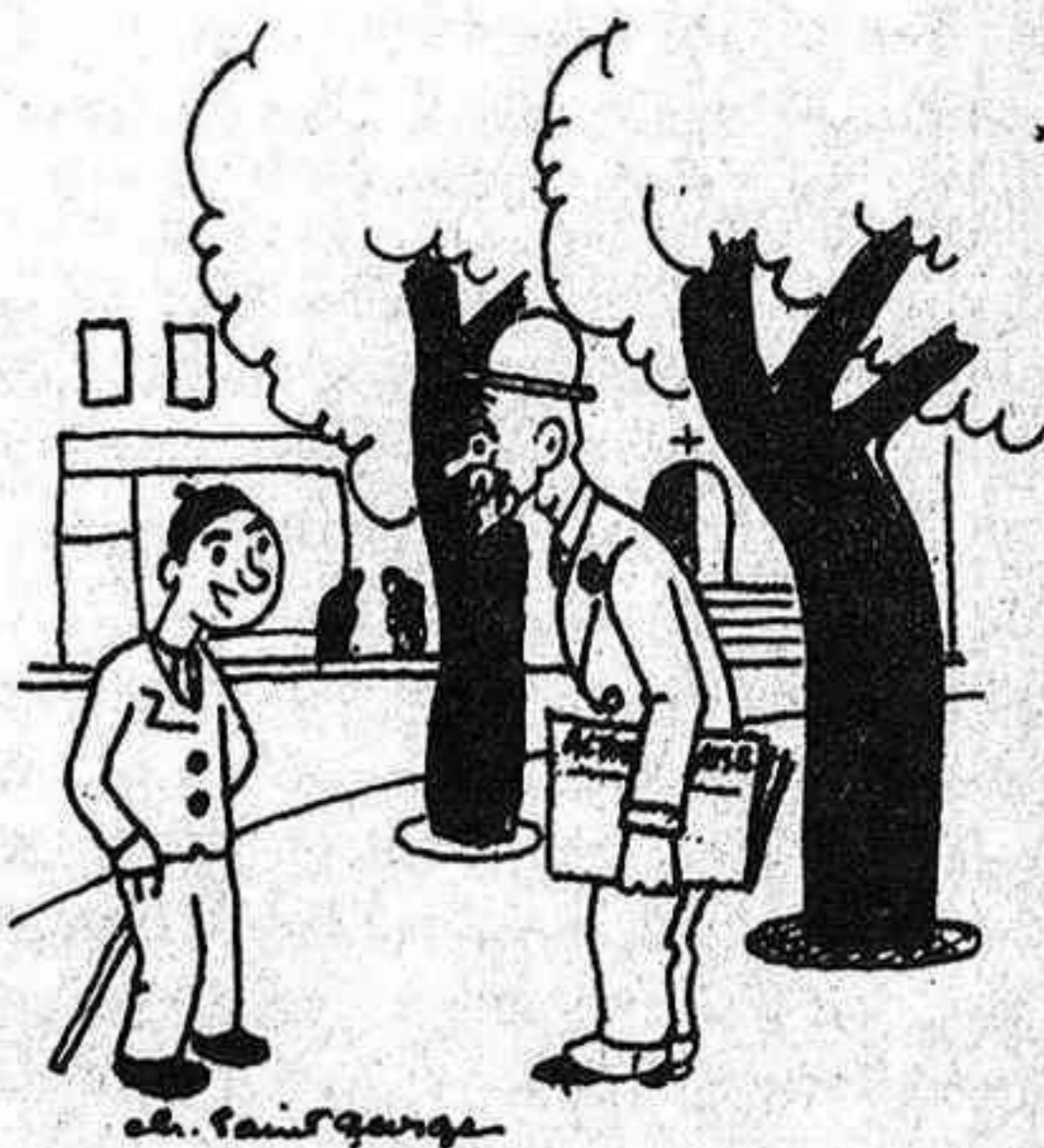
—Senyora, vostè rebrà amb mi...

LA VOLTA AL MON

La conferència privada, gairebé íntima, que amb motiu del viatge s'estingueren lord Halifax i MM. Daladier i Bonnet, durà més de dues hores. A la sortida, el «premier» francès s'abraonà damunt del dinar que els havien preparat.

—Molta gana, senyor President?—féu un periodista.

—Figureu-vos: acabem de donar la volta al món!—respongué Daladier.

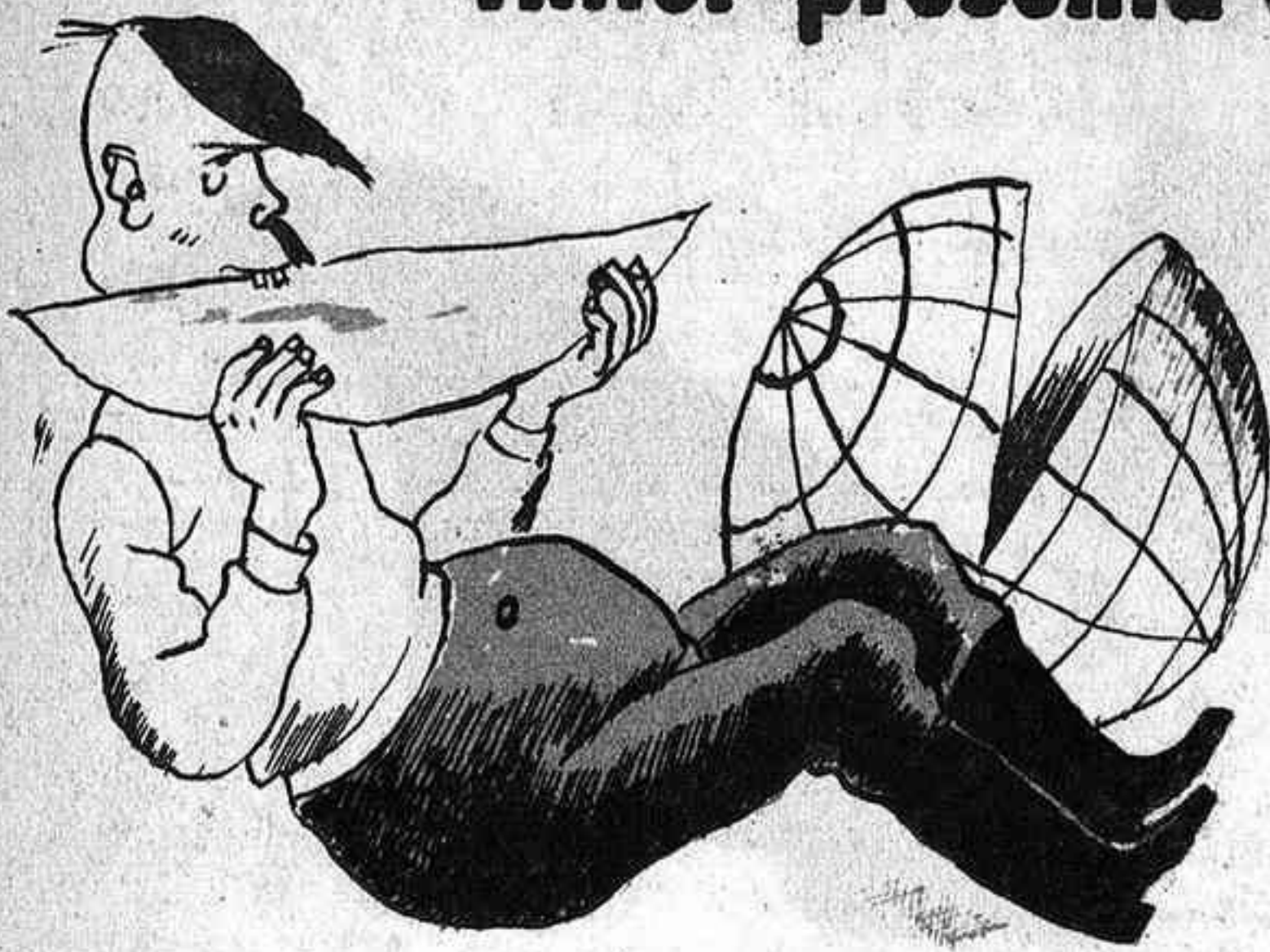

ENTRE «CAMELOTS»

—Una vegada a la vida haurem pogut cridar tranquil·lament: «Visca el rei!»...

Hitler presenta al món el catàleg general de les paus que Alemanya pot oferir aquesta temporada

De cinc anys de pau a la pau eterna
Vuit Lots A, B, C, D, E, F, G, H, i un Lot ganga R.I.P.
Qui no descansa en pau és perquè no vol

Berlín.—Hem trobat sota la porta del pis la circular que traduïm a continuació, dirigida al món i, per tant, a nosaltres:

«Estimat Herr: S'ha parlat molt, potser massa, i caldrà posar de cop fi a aquesta afició del polemitzar que té el poble alemany tan bon punt el Führer gira l'esquena, amb una bona censura que no deixi parlar més que els inspirats pel numen fuhriós de les condicions en què Herr Hitler estaria disposat a deixar en pau el món per un període més o menys llarg de temps —en realitat, menys o menys—.

Els anglesos, sempre tan insidiosos, han volgut fer veure que amb l'arranjament de la qüestió dels sudetes estarien disposats a donar-los deu anys més de vida. I això, segons asseguruen a les esferes oficials (officialischen sferen) és totalment fals i calumniós. Alemanya, la Gran Alemanya, ofereix la pau al món: una pau tan bona com la pau veritable; més bona, perquè és més forta, no com les paus dels temps pretèrits, fabricada amb matèries primes trobades ací i allà, sinó una pau de fabricació genuïnament alemanya, amb els millors i autèntics substitutius extrets per destil·lació del carbó de pedra.

El Führer ofereix, doncs, la pau, en les millors condicions possibles. I no, com s'havia volgut insinuar, una pau cara i precària. Ara bé; inspirat pels principis comercials que sempre han estat característics de la gran raça germànica al costat dels principis guerrers i wagnerians, el Règim nacionalsocialista, conegut familiarment per Nazi, ofereix al món els beneficis de la pau germànica a l'abast de totes les fortunes i de tots els gustos, segons s'especifica en el següent resum del Catàleg General:

LOT A: DURADA. 5 ANYS

La Pau A, veritablement avantatjosa per a petites nacions, amb modestos mitjans de fortuna, comprèn un lot senzill. Alemanya ofereix, per aquest lot, cinc anys de pau de la millor qualitat. Pau veritable imitació, solament amb la concessió de l'autonomia als sudetes. Per comprovar la durada de la pau i el seu bon funcionament, Herr Konrad Henlein formaria part del Govern Txecoslovac en el ministeri de l'Interior en un càrrec semblant al de Herr Seiss Inquart al darrer Govern austríac que tan bon resultat va donar per a la pacificació del país.

El Lot A, com veuen els nostres clients, és un lot senzill i sense complicacions, almenys fins al final dels cinc anys de la seva durada, després dels quals no podem garantir res. Els txecs no podran fer, naturalment, txequisme.

LOT B: DURADA. 10 ANYS

La Pau B és un article, naturalment, de major solidesa i duració. El lot que comporta és també un lot senzill, però més substanciós. No es tracta ací d'una simple autonomia, com el Govern de Praga comprendrà tot seguit, sinó d'una solució molt més avantatjosa per a ell, que és lliurarà de greus maldecaps. És una aspirina molt més eficaç que la que fins ara havíem tingut en el comerç, perquè a més de treure el mal de cap treu el cap, òrgan, com se sap, productor d'aquesta molèstia que tant perjudica la humanitat.

En el Lot B, per a l'annexió dels països sudetes a la Gran Alemanya oferim deu anys de pau. I deu anys de pau tothom sap el que volen dir, sobretot si són garantits per la prohibició absoluta als sudetes de fer mai més sudetisme.

LOT C: DURADA. 20 ANYS

Una pau, la Pau C, pròpia ja per a potències adultes. Fa vint anys, el desequilibri nerviós existent en el món va produir una conflagració anomenada en aquells temps, europea. Els tractaments posteriors han intentat diverses vegades restablir l'organisme de la pau tal com abans es trobava. Amb aquest Lot C nosaltres podem assegurar, pels resultats obtinguts fins ara, que amb l'aplicació del tractament que comprèn el Lot C es notará una ràpida millora en l'estat general. El Lot C no cal oblidar que són 20 anys. 20, de pau, els que assegura, comprèn, només, la tornada a Alemanya de les colònies del Togo, Cameroun, Sudoesst africà i Àfrica Oriental alemanya, a l'Àfrica i la Terra de l'Emperador Guillem i les illes Yap, Marianes, Carolines, Palaos, Pleasant, Marshall, Bougainville, Arxipèlag de Bismark, Sqwal, Oupolo i Apia, a Oceania.

El Lot sembla complicat i abundant, però ho és menys del que sembla, ja que els que ara el tenen ben poca cosa en fan i Alemanya en treuria les matèries primes necessàries per vint anys de pau.

I cal remarcar que són 20 anys de pau!

Sobretot si es prohibeix fer pacifisme.

LOT D: DURADA. 40 ANYS

Un lot ben considerable i de la millor pau que s'ha conegut. Per manca de matèries primes no podem oferir el producte genuí, però oferim el mateix producte en una falsificació perfecta. 40 anys de pau, amb una prima de tres anys més. 43 anys de pau com la que va anar del 1871 al 1914. I això, a canvi de què? A canvi d'un lot veritablement

mesquí: Alsàcia i Lorena i els territoris ara belgues de Moresnet i Malmedy.

En atenció als tres anys de prima que oferim, demanem, en correspondència, el Marroc francès i el Congo Belga, ja que és un lot fet que ni a mida per aquestes dues clientes. França s'abstindrà, mentre duri el període, de fer patriotisme.

LOT E: DURADA 50 ANYS

Petit lot destinat a Dinamarca. Llarg durada, no obstant. I una sola condició: la tornada de l'Schleswig, que, des de l'any 1864 pertanyia a Alemanya i encara ho seria si no hagués estat la iniquitat de la victòria dels aliats i del Tractat de Versalles.

Aquest Lot no assegura aquesta pau a ningú més.

LOT F: DURADA. 124 ANYS

Magnífic lot, destinat a les potències occidentals i que, a canvi de poca cosa, ofereix més d'un segle de tranquil·litat sense molèsties i sense demanar altra cosa que la reconstitució de l'Imperi Austro-Hongarès que, naturalment, desapareixeria immediatament, i que, ja que Austria no existeix, seria incorporat a la Gran Alemanya. Comporta aquest lot la tornada de Polònia al seu estat natural de repartida, passant la part que correspondria a l'Imperi rus, que no existeix, a la Gran Alemanya, a la qual s'incorporarien també les províncies de Bohèmia, Moràvia, Rutènia i Eslovàquia, per una part, i per l'altra l'antiquíssim regne d'Hongria, amb Eslavònia, Croàcia, Bòsnia, el Banat i Transilvània. I Sant Esteve. Per tant, prohibició de fer mai més estevisme.

Per la complexitat del lot, no podem garantir una durada tan llarga, a menys que Romania vulgui donar pas fins a la Mar Negra per tal que Alemanya pugui exportar el petroli que té en territori romanès.

NOTA.—Com que el Führer, encara que ho voldria, tem, ell que no tem res, que no pugui viure durant tot aquest període, en atenció a la seva delicada longevitat, per tal que ho pugui veure, el termini, de 124 anys comptats a honor del darrer repartiment de Polònia, podrà ésser escurçat per decret de qualsevol disabte.

LOT G

No posarem des d'ara la durada de la pau corresponent als lots. El Führer, aquests darrers temps, està refredat i sembla que hi ha hagut un cert sabotatge comunista a les fàbriques d'aspirina. Per tant, va a càrrec del seu geni la concessió dels períodes de pau. El Lot G reclama els límits de la pau de Westfàlia de 1648. Per tant, els territoris flamencs entren en el Lot i Bèlgica passa a formar part de la Gran Alemanya. Per una concessió especial, es permetrà fer flamenquisme.

LOT H

Aquest lot dona una llarga garantia de pau, pau que ha de satisfer plenament la nostra amiga França, ja que restableix els límits de l'Imperi de Carlemany fins darrera els Pirineus, per bé que la capital en sigui ara Berlín. Els italians agrairan també la reforma, puix que els treurà la preocupació de governar la meitat del seu territori. Passant la Marca Hispànica a formar part de la Gran Alemanya, no cal dir com seria de mal gust fer mai més catalanisme.

LOT GANGA (R. I. P.): PAU DE DURADA INDEFINIDA

Es el lot que oferim amb més confiança. Els savis alemanys l'han estudiat en els seus més petits detalls en els laboratoris del III Reich. La Pau que en ell oferim és una pau totalment ària i que data del segle V. No és, doncs, un producte artificial, sinó un producte de la Natura, conservat a través dels segles per a redimir la Humanitat.

Es tracta, simplement, de restablir les coses tal com estaven quan els aris —anomenats bàrbars pels roigs— ens vàrem llançar al món a purificar les races degenerades per la corrupció del Cristianisme i les darrerres orgies de l'Imperi Romà. Es un lot que ha de fer de l'Eix un bloc sòlid. Tot França, tota la Península Ibèrica, el Marroc, Anglaterra, tot l'Est europeu i Anatòlia hi entraran i, entrant-hi Anglaterra, hi entrarà el seu Imperi degenerat. L'experiència de llargs anys de laboratori han permès als nostres savis eliminar les impureses que, com el Cristianisme, varen minar el tremp de la raça. El Lot Ganga porta, doncs, el paganisme germànic com substitutiu de les boles de naftalina, i els moros, que feren fallar la primera experiència, han estat associats aquesta vegada al producte, arimatant-los a través de la raça espanyola. Es, doncs, un producte de tota confiança que ens permet recomanar als nostres amics i que ens proposem d'imposar al mercat. Una pau que no se la veurà vella. Provar-la és adoptar-la.

Esperant, doncs, la seva comanda, l'invita a triar i remenar,

p. o. de Déu Nostre Senyor Adolf, el seu s. s. (del Führer)

GOEBBELS

Ministre de Propaganda i Premsa del III Reich.

VARIACIONS SOBRE UN MATEIX TEMA

Els nous-rics i els antiquaris

La setmana passada il·lustràvem els nostres lectors sobre la febre que s'ha apoderat d'una part molt important de la nostra pagesia, a causa de la pressa que té per a fer reformes a les finques rústiques, reformes que si no hi ha nova ordre passaran amb el temps de l'interior a l'exterior i transformaran els camps de Catalunya en un immens Hollywood, clapat ça i enllà per edificacions convertides al funcionalisme arquitectònic.

Els nous-rics que ja no ho tenen tan bé, són els de ciutat, els quals passen per la desolació de no saber com esmerçar les fortunes adquirides amb la suor del seu front, que tot el dia barrina quina poden fer-ne per canviar el 2 en un 4, el 4 en un 8, el 8 en un 16, i així successivament.

El que més els ha rebotat és el no poder omplir els calaixos amb joies i el pis amb trastos vells, com feren els nous-rics de la guerra europea. Tanmateix, el Govern havia d'haver previst aquest greu inconvenient, abans de decidir que fossin inventariades les existències dels antiquaris i d'intervenir en llurs operacions. Perquè ara, no sols ha perjudicat els possibles compradors, sinó els propis venedors, o siguin els susdits antiquaris. Eren tan feliços en l'exercici de la seva honorable indústria!

No n'hi havia cap que no tirés de la rifeta. I ho feien amb tanta traça, que, per a exemple de futurs aqremiats, volem contar alguns casos l'autenticitat dels quals el lec-

tor no ha de posar en dubte, des del moment que n'hi responem nosaltres.

Un dels antiquaris barcelonins més entesos, que era l'orgull i la flor i nata del gremi, i a qui anomenarem X per no dir-li Homar, Segura, Dalmau, Jordà, Valenciano o Anyés rebé un dia la visita d'un americà entestat a

no entornar-se'n a Nova York sense una arqueta espanyola del segle XVI o XVII.

X... n'hi ensenyà una que en tenia, molt bona i ben conservada, i n'hi demanà sis mil pessetes. L'americà la mirà, la remirà, s'emocionà fins a les ungles dels dits dels peus... i la trobà una mica cara. L'antiquari,

—Per una vegada estic d'acord amb Mussolini. A fora els colls planxats!
—...?
—Jo els gasto de cel·luloide.

—Oye Otto, m'habian dicho que aquí había mochas narankas.
—Mira, Fritz, aquí lo ka hay son mochas «piñas».

que tenia un nas molt fi, va veure que el client ja havia begut oli i li assegurà que era la més barata de les tres úniques que hi havia al mercat barceloní de rampolnes. I per a convèncer-lo, s'oferí a acompanyar-lo l'endemà, per a visitar dos confreres seus, cadascun dels quals tenia una de les altres dues arquetes espanyoles del segle tal, que hi havia a Barcelona.

El client acceptà el convit i l'antiquari l'acompanyà fins a la porta del carrer, amb aquella rialleta i aquell blincament d'espina-da de tot botiguer amb dos dits de món.

X... aprofità la tarda per assegurar el negoci. Anà a fer sengles visites a llurs dos confreres, i digué a l'un:

—Tinc un client americà que cerca una arqueta, etc. La que jo tenia la vaig vendre fa quatre dies. I tu?

—Encara la tinc. Es aquesta.

—No està malament. Quant en vols?

—Quatre mil.

—No siguis bancau! Demà et portaré el tanqui, n'hi demanes sis mil i ens partirem la diferència.

—Encantat!

I a l'altre, un cop repetits els preliminars, li digué:

—Quant?

—Cinc mil.

—Com apretes!

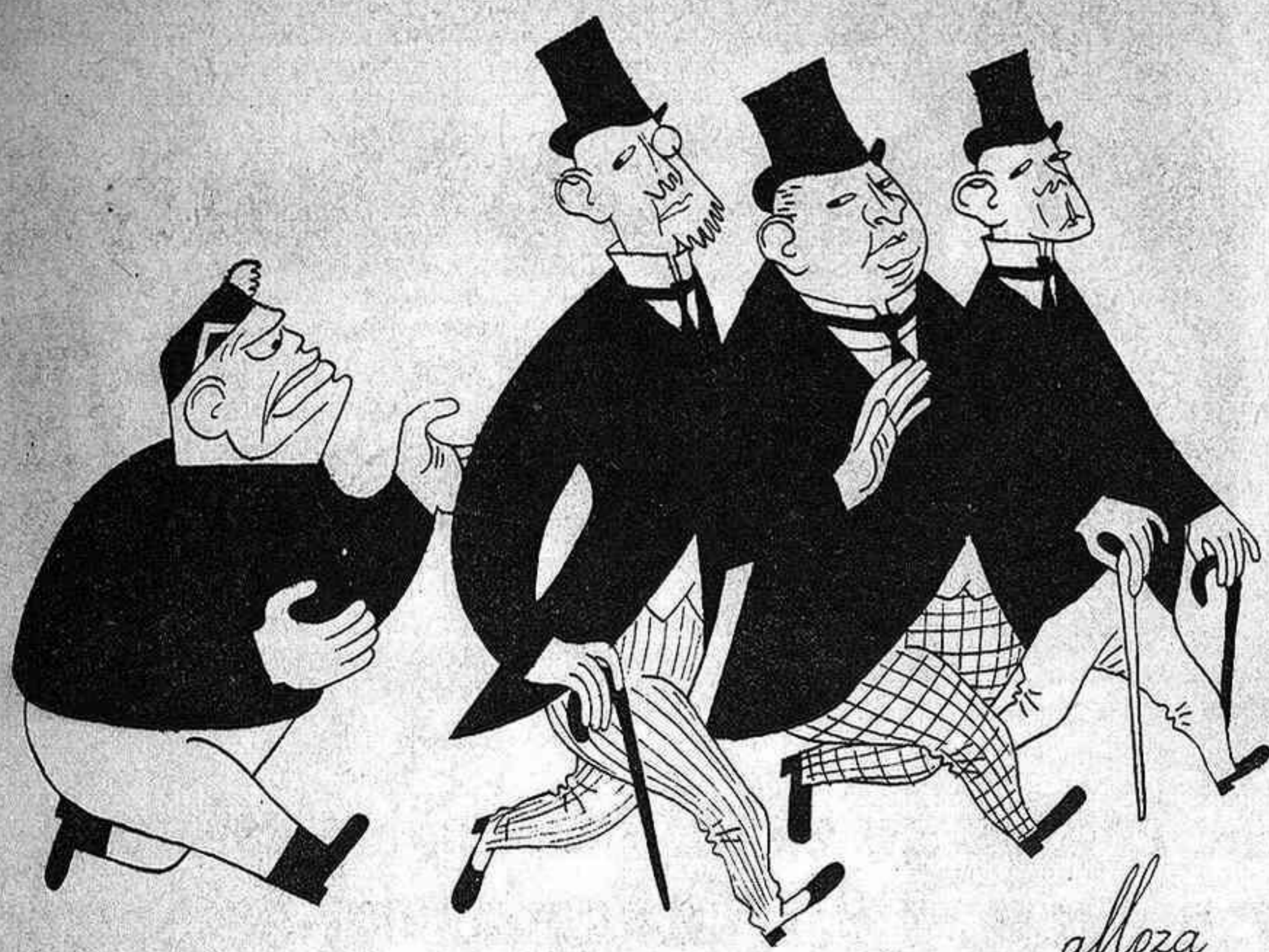
—Ni un cèntim menys.

—Demà et portaré el tanqui; demana-n'hi set mil, i ens partirem la diferència. Fet?

—Fet!

L'endemà X... complí allò que havia promès. L'americà examinà detingudament les peces que successivament li foren exhibides —inferiors, val a dir-ho, a la de X...— i en

L'ACORD ANGLO-ITALIÀ

—I l'acord?
—No hi estem d'acord.

sentir els preus que n'hi demanaren arrufà el nas a l'estil neoiorquí. Deixà en l'aire les respectives respostes, per no fer quedar malament a X..., i aquest i ell desferen el camí.

—En efecte —deia l'americà—, la vostra arqueta és molt millor. Feu-me una petita bonificació, i me l'emporto a casa.

—Impossible, sire... —respongué, apenat, X...—. Ahir, així que vós sortireu de la botiga, vingué un anglès enviat pel meu corresponent de Londres, i me'n donava vuit mil pessetes... Per consideració a vós vaig ajornar per a aquesta tarda la resposta. No hauria estat lleial no esperar la vostra decisió. Per això insistia que us quedéssiu una de les que acabem de veure... «Les affaires sont les affaires...» Dues mil pessetes són alguna cosa, no?

—Però, amic meu: l'arqueta és meua!

—Per quant?

—Sacrifiqueu-vos vós de mil i jo d'altres tantes... Us en donaré set mil i no en «parlon plus»...

El nostre amic X... es sacrificà per no desmentir la fama de generosos que tenim a l'altra banda del mar i d'un cap a l'altre de la terra.

★

N'hi havia un altre que era un perfecte home de món. Hàbil com ningú més a filar un nou-ric, el seu cop d'ull mai no fallava.

—Ja veig el que plauria al senyor... Un rellotge Lluís XV pur-sang... En sé un que és una meravella. Més que una meravella: una troballa! No ha vist res de tan bell, de tan pulcre, de tan fil. Una veritable preciositat! Una peça d'aquelles que la gent faria cua per a veure-les, si sabia on n'hi ha i l'entrada fos a tres pessetes... Però, dissortadament, no hi ha res a fer. El té un particular i no se'n vol desprendre. N'està gelós com n'estaria de la dona si fos tan bonica com el rellotge i tingués vint anys...

El nou-ric havia picat l'ham i restava desolat. Ja no es treia de la imaginació aquell rellotge i li feia lloc damunt de tots els mobles del pis.

Tres mesos... sin mesos... un any... Un

bon dia l'antiquari es posava la roba dels diumenges i es presentava a casa del comprador.

—Ha arribat l'ocasió... L'amo del rellotge Lluís XV passa un moment apurat... Una visiteta aquesta mateixa setmana fóra tret segur...

El nou-ric hi corria. I pagava amb un feix de bitllets dels bons l'antiquitat acabada de fabricar en algun sordid i clandestí talleret dels volts de la Catedral.

★

I és que els nous-rics s'imaginen que perquè han fet diners fabricant sivelles de pantaló o venent a vint el que els en costa tres, són vius com una centella, quan, en general, no són altra cosa que uns perfectes indlots. Que ho diguin els afiliats a aquella famosa Associació de tenedors de marcs!

Per força havia d'ésser un posseïdor de marcs aquell individu una mica panxut, de galtes de pa de ral (de quan els pans de ral eren un exemple de galtes d'home que totes li ponen) que entrà a casa d'un antiquari un dia que nosaltres ens hi trobàvem.

L'home començà a tafanejar ventalls, bibelots i estampes. L'antiquari, que de seguida li endevinà la flaca, tragué una carpeta de dibuixos i l'obrí damunt el taulell. I com si no anés per a l'altre, sinó per a nosaltres, ens digué:

—Heu vist aquesta acadèmia d'en Planes?

En efecte, ensenyava un esplèndid dibuix de la millor època d'Eusebi Planes.

El presumpte client s'hi llançà de cap.

—Redeu! Quina donat!

—I quina obra d'art!—féu l'antiquari.

—Això volia dir... Quant?

—Mil pessetes.

El comprador es tragué el bombí, es passà un mocador pel front i digué:

—Digueu l'últim preu.

—El que he dit, senyor... No perdi de vista que és un dels tres o quatre únics originals que existeixen d'Eusebi Planes.

—Me'l quedo, amb una condició. N'hi afegiré mil més, si en Planes m'hi posa co-

lor... Indiqueu-li que el vull per al meu dormitori, que és de caoba, i m'agradaria que hi fes joc...

★

Aquest altre fou contramestre en una fàbrica i, gràcies a la guerra —la dita Gran perquè encara no existia la nostra— esdevingué milionari. Vivia a vint quilòmetres de Barcelona, en una torre esplèndida, com un príncep.

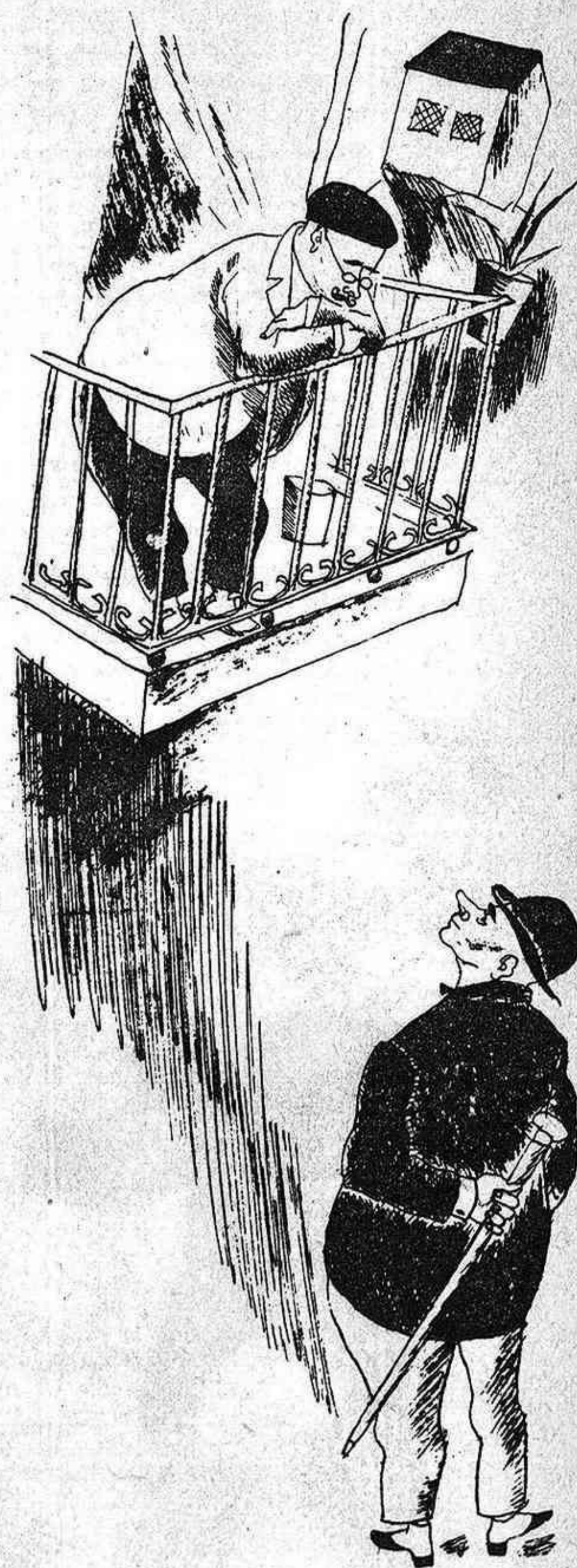
En una d'aquelles subhastes que es feien al Ritz per compte de marxants estrangers que tenien muntat el negoci a gran escala, el nou-ric havia comprat tres o quatre teles «atribuïdes a...» Entre elles hi havia un retrat de dona vella, força notable. L'ensenyava, tot orgullós, als amics i parents, dient-los:

—Es la Pompadour.

(Ignorant, naturalment, que la Pompadour morí jove.)

I afegia:

—Era la «carida» de Napoleon... Et, segons em va dir el que em va vendre el quadre!

—Què hi ha de l'amistat Franco-anglesa?
—Doncs que és l'enemistat de Franco amb els anglesos.

Que els controlis sa mare!

Franco, que s'ha proposat fer quedar malament fins a les darreres conseqüències a Mr. Chamberlain, continua amb la seva arralada afició a fer el pirata, enfonsant vaixells i més vaixells britànics.

Anglaterra, l'Anglaterra de Mr. Chamberlain i del «five o'clock tea», conserva la calma. ¿Què importa perdre cinquanta vaixells, si hom conserva la calma? Abans que res, salvar les aparences dignes. Això d'anar a canonades pel mar i pels aires, és propi de nacions rerassagades, bàrbares. Millor dit: d'incontrolats.

En aquest cas, tothom ho és d'incontrolat. Els avicns dits de Franco, incontrolats per Franco, encara que segurament ben controlats per Mussolini. Incontrolats els vaixells britànics, car les bombes els assassinen els controladors...

Mr. Chamberlain està tot preocupat, car el risc que comporta l'ofici de controlador fa preveure que aviat hom no trobarà qui vulgui exercir-lo. Fer de controlador de la No Intervenció és un passaport a l'altre barri.

Però Anglaterra, mestressa en l'art de trobar la fórmula justa, la llei exacta, té a mà un procediment que substituirà amb avantatge el sistema perillós dels controladors. ¿Per què no dota els seus vaixells de «self control»? En realitat, l'honorabilitat d'aquests vaixells que necessiten controlador està en entredit. Trobem que els vaixells britànics són prou grans perquè se'ls hagi de controlar encara. Que es controlin sols, i així, quan els enfonsin, se sentiran conscientment enfonsats.

—La policia ha trobat 20.000 metres de seda.
—I com ha anat, això?
—Ah! miri; com una seda.

Perquè no es refredin els entusiasmes aragonesos, l'Alt Comandament de Saragossa prohibeix anar en mànigues de camisa

Ha estat enganxat pels carrers de Saragossa el següent

BANDO

EL EXCMO. ILMO. OLMO. ULMO. CAPITAN GENERAL DE LA REGION MAÑA, NO AUTONOMA, A. D. G.

HAGO SABER:

Que habiendo llegado a mis oídos de mercader, a través de informes que conceptúo fidedignos, que la relajación de costumbres en la zona de este mi Mando, so pretexto de calores estivales, no por más ardorosos menos soportables con la cristiana resignación con que la Santa Madre Iglesia y su brazo armado nuestro tan amado como obedecido el Generalísimo D. Francisco Franco Bahamonde, que da a todos ejemplo con su sometimiento a órdenes superiores de quienes más que él saben y pueden, nos enseñan, sujetos desaprensivos y muy seguro de aviesas intenciones rojas osaban desafiar al Mando de mi mando presentándose en lugares públi-

cos, casas de igual naturaleza, y hasta en el sagrado de los lares y los penates, en la somera indumentaria conocida en lengua vulgar por mangas de camisa, faltando notoriamente a los mandatos de nuestra clásica y españolísima Urbanidad, y ante la reiteración de las quejas recibidas y la contumacia de los infractores, que se han lanzado por el camino de la procaçidad y el impudor de la democracia y la barbarie, de cuyos nefandos males es síntoma evidente esta indecente costumbre.

Y no pudiéndome hacer más el sueco por mi condición germanoitaloespañolísima, para que no se repitan tales desmanes, vengo en disponer lo siguiente:

SERAN PASADOS POR LAS ARMAS

- 1.º Todas aquellas personas, brutos o cosas que sin autorización especial se quiten la chaqueta en público.
- 2.º Todas aquellas personas, brutos o cosas que circulen por la ciudad o el campo sin chaqueta alguna.
- 3.º Todos los falangistas que sobre la gloriosa camisa nueva y de cara al sol, lleven puesta la chaqueta.
- 4.º Los baturros y en general todas las personas de mal vivir que sean sorprendidos con el chaleco sobre la camisa, sea ésta o no falangista.
- 5.º Los curas que digan misa en mangas de camisa, pretextando que bajo la sotana no se ven.
- 6.º Los que, llevando chaqueta, se chaquteen como no sea en el frente.
- 7.º Los que hagan chacota con la chaqueta.

¡VIVA ITALIA! ¡MUERA LA INTELIGENCIA!
ZARAGOZA, III AÑO TRIUNFAL DEL
CALENDARIO ZARAGOZANO,
EL GENERAL EN JEFE DEL TERRITORIO
SOMETIDO.

A BURGOS

—Encara sou catòlics, vosaltres?
—I cà! Som mes aris que Déu!

ESQUELLOTS

VOSTÈ ÉS ORTIZ?

Amb el temps tot canvia i fins i tot els contes vells aquells que quan hom comença a explicar-los fan somriure escèpticament els que els escolten també canvien a fi que sigui possible tornar a anar-los explicant.

Vostès deuen recordar aquell conte tan vell i tan brut d'aquell home que anava al tren olorant un mocadoret petit i sospirant com una ànima en pena.

Dela el conte que un altre viatger s'atansà al del mocador i li digué tot resolt i amb un to extremadament cordial:

—Carai, vostè és Ortiz!

El recorden?

Si no el saben encara, és convenient que se'l facin explicar, per tal que puguin apreciar com ha canviat.

Ara aquell conte mateix va tot d'una altra manera.

Ara era un home que anava al tren amb sengles maletins atiborrats de mercaderies de gran valor.

Un altre viatger s'atansà amb els braços oberts al dels tresors i li digué:

—Carai, vostè és Ortiz!

Epl a nosaltres ens l'han explicat així.

Tots els lectors, amics, parents i coneguts de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA han estat vacunats contra la febre tifòide.

LES DENTS DE L'AYMAMI

Poques setmanes abans d'ésser nomenat director de «Treball» el qui fou fins aleshores director del diari «La Rambla», el camarada Aymami Baudina, va sofrir la pèrdua de diverses dents de la bancada de dalt al davant de la boca conforme s'entra, a mà esquerra.

Ell mateix ens ho explicava, tot coratjós i content que l'accident no hagués ocasionat més danys en la seva il·lustre persona.

—Va ésser a causa d'un dels darrers bombardeigs de l'aviació estrangera.

—I a la cara i al cos, no vares prendre mal?

—Veuràs —explicava tot modest—, aquelles dents les havia portat jo uns dies abans a cal dentista... i fou allí que va caure la bombal

—Ah...!

POLITICA DE CATALUNYA ENDINS

Cada dia se'n saben de noves, i de millors, del famós front de París. Ara ens han parlat del senyor Ferran Rubió i Tudurí, famós farmacèutic barceloní i millonari.

Aquest senyor, que fou dels primers en sortir voluntari vers les posicions de la capital francesa, volgué anar a Salamanca. I no pas a doctorar-se, sinó a posar-se al servei del «generalíssim».

I, per a fer-se ben veure, conten que es presentà amb un automòbil sensacional, per tal de regalar-lo a Franco. Però aquest es quedà l'automòbil i posà el senyor Rubió a la presó.

Més tard fou alliberat, i hom encara li agrai l'obsequi concedint-li el grau de capità.

El senyor Rubió potser arribarà a general. Però ens juguem qualsevol cosa que allò que no faran els facciosos és confiar-li una recepta. A que no?

LES PETITES CAUSES I ELS GRANS EFECTES

—Ja us heu adonat d'aquest altre símptoma fatal del desgavell produït pel ram de follia que sofreix el món?

—Cristina! Potser que afluixeu...

—Oh, no feu el viu... Les petites causes produeixen els grans efectes.

TOTS DOS — «¡Con la Iglesia hemos topadol!»
(Del Quixot)

—Ja podria ésser, ja. Però no atino a què us referiu.

—¿Sabeu qui ha estat el guanyador de l'etapa Estrasburg-Metz, de la volta a França?

—Kint.

—Kint, sí, senyor.

—I què?

—¿Quan ho hauríeu sospitat que el Kint podés ésser el primer?

—Escolta, noi, però encara no som a Guadalajara?

Subi

L'aviador Corrigan ens conta el seu raid transatlàntic

(A BORD DEL «MANHATTAN», RUMB A NOVA YORK)

Es difícil, difícilíssim, poder parlar cinc minuts amb el famós aviador Douglas Corrigan, que s'entorna vers la seva pàtria. Aquest famós personatge es tira a l'esquena els deures que la popularitat imposa i es passa tot el dia pescant, des de la seva llitera estant, tot fent sortir la canya per la finestreta del camarot.

El nostre honor periodístic estava compromès. Nosaltres, que hem entrevistat el Sant Pare, la mòmia de Tutankamen i Greta Garbo, no podíem fracassar davant d'un aviador amb llicència retirada, com qualsevol capella que no rutlla.

Aquest matí hem decidit un va-tot. Hem subornat convenientment el cambrer que entra el menjar a Corrigan, i ens ha traspassat l'americana blanca i la safata del desdèjuni. Disposats d'aquesta forma, hem penetrat al camarot de l'aviador.

Corrigan estava dormint encara. En despertar-lo suauement, ens ha preguntat:

—Ja sóc a Europa?

L'home dormia, i segurament somniava en algun nou vol transatlàntic. En veure l'esmorzar ha caigut del cel i ens ha fet el

millor dels somriures. Nosaltres, tot despitant, hem anat per feina.

—Cansat, Mr. Corrigan?

—Yes, ail, vui dir: no.

—A punt de tornar-hi?

—Si es presenta l'ocasió, per què no? Ha estat tan agradable aquest vol...

I un somriure li il·luminava la cara.

—Es veritat que us creieu que travessàveu Amèrica vers l'Oest, i que en arribar a Irlanda us creieu volar damunt de Los Angeles?

Ací, Corrigan esclata en una franca riallada.

—No, home! He enganyat els periodistes. Com vós comprendreu, la narració exacta del meu raid vull escriure-la i cobrar-la jo. Qui tingui feina, que se la faci.

—A mi, Mr. Corrigan —imploràrem nosaltres— pot dir-me la veritat. Jo no sé escriure...

—Oh! No és cap obstacle per a escriure als diaris... Però, com que veig que scu cambrer i no periodista, us diré tota la veritat. En realitat, no em proposava fer cap mena de raid. Jo m'estava fabricant un avió amb peces comprades als «charms» (1) de Nova York. Hi dedicava els diumenges. Vet ací que l'altre dia vaig penetrar a la cabina

per tal de collar un caragol de la direcció. I davant de la meua més gran sorpresa, l'avió comença a enfilar-se. Inútilment, vaig cercar la palanca a propòsit per a fer-lo descendir. Vinga apretar botons i a moure peces, i l'avió puja que puja. Amb una gran contrarietat, vaig resignar-me a permanecer en l'aire fins que per exhauriment de la gasolina l'avió descendís. I quan això va passar, em trobava damunt d'Irlanda.

—Però, no us adonàreu que volàveu sobre el mar?

—Francament, no. Era molt fosc, i el meu avió no portava cap llum, degut a no haver trobat encara un famal venturer. Després, vaig passar tota l'estona realment preocupat, inquiet...

—El mal temps? La tempesta?

—Cal Vaig proposar-me, per a matar les hores, a desfer xocolata. I el fogonet d'esperit de vi no volia fer bondat de cap de les passades. No em tocà altre remei que menjar-me la xocolata crua. La resta del viatge vaig ensopir-me com una ostra.

—I no tinguéreu altres penallitats que la de la xocolata?

—Penallitats, cap més. Alguna altra lleugera molèstia, sí. Per exemple, va trencar-se'm l'hèlix...

—Això devia ésser terrible!—comentem, esverats.

—No ho cregueu. Vaig agafar l'hèlix i vaig llençar-la al mar.

Abaixant la veu, Corrigan em diu:

—He descobert que els avions, sense hèlix, marxen igualment. No ho feu córrer, car arruïnariem les fàbriques d'hèlixs i augmentariem el contingent d'obres sense feina.

—¿Es veritat, Mr. Corrigan, que el vostre avió anava lligat amb cordills?

—Això ha estat una broma de la premsa!—ens respon Corrigan, rient—. El que passa és que, en aterrar a Dublin, vaig amarrar a un arbre, amb cordill, l'avió, perquè no se l'endugués cap col·leccionista de «souvenirs».

—I ara, on és l'aparell?

—Me'l vaig vendre a un barman londinenc, el qual pensa fer-lo servir de cafetera, com a reclam del seu establiment. No cal dir que el cafè que en surt és més exprés que tots els expressos.

—I per què no heu tornat a Nova York pels aires?

—Per què? El truc ja és massa gastat. Jo m'havia proposat, de retorn, travessar l'Atlàntic d'una manera originalíssima: a peu. Volia batre el rècord que ara detempra Jesucrist, des de la seva famosa travessia del mar de Galilea.

—I per què no ho heu fet?

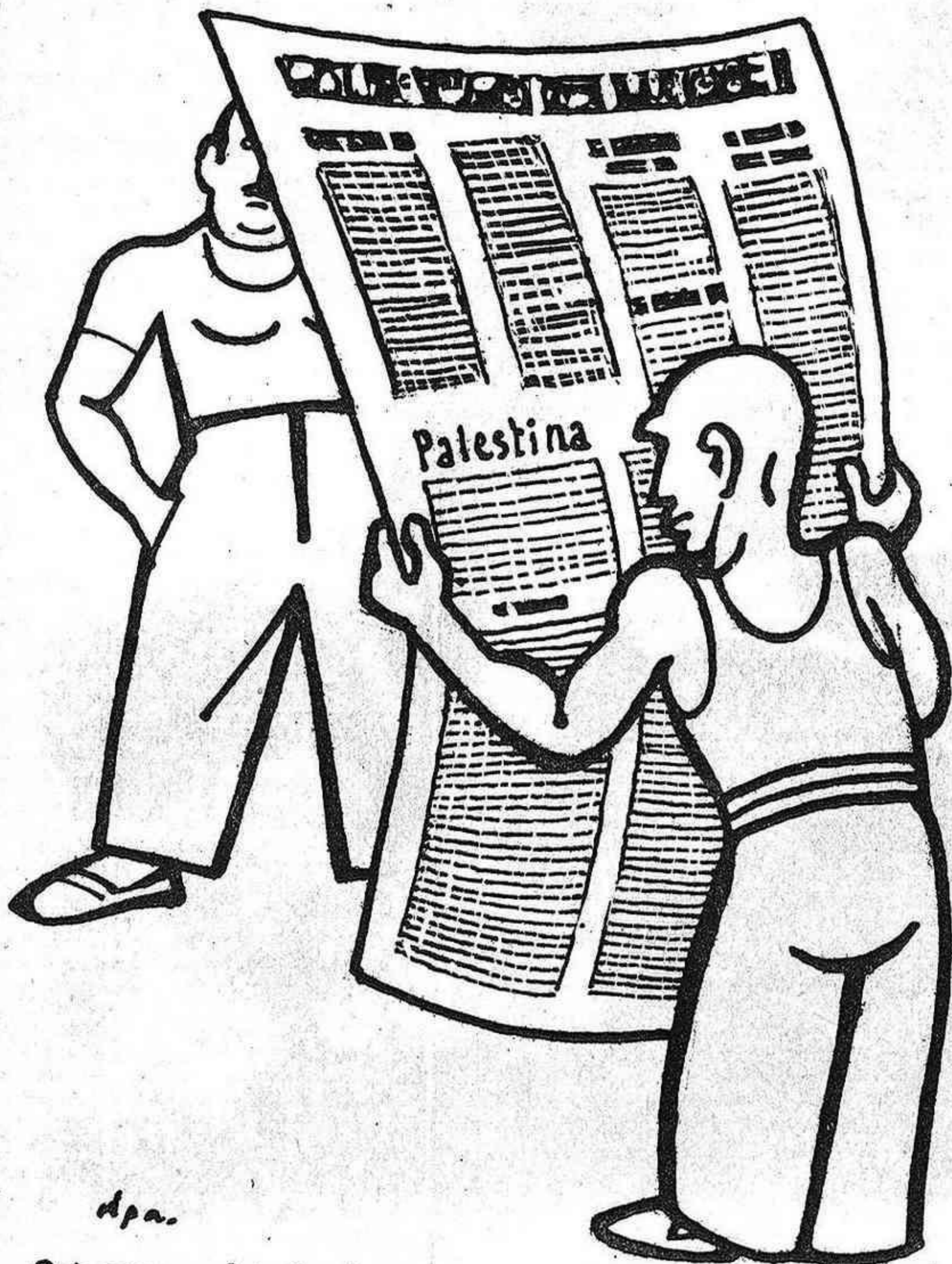
—En el moment d'emprendre la marxa, vaig adonar-me que portava les sabates foradades. Vaig tenir por de la humilitat, i d'adquirir un reuma. Ara tinc les sabates a posar mitges soles. Per això no em llevo.

—Mr. Corrigan, una darrera pregunta. Què penseu fer, ara, a Amèrica? Es veritat que us dedicareu al cinema?

—No estic decidit, encara. M'han fet moltes proposicions, i és qüestió d'estudiar-les. M'agradaria, per exemple, estudiar per aviador...

Corrigan va posar els ulls en blanc, i va sospirar, tot dient:

—Deu ésser tan bonic, tan emocionant, adonar-se que un travessa l'Atlàntic.

dpa.

—Què passa, a Palestina?

—Que a Itàlia no hi ha farina!

(1) Encants.—N. de la R.

poti-poti teatral

Per a salvar un perill de decadència

El nostre col·lega «La Rambla» publicava un dia de la setmana passada una informació a la qual el seu autor donava un aire de sensacionalisme i un accent d'engrescat molt suggestiu, sota un títol a tres columnes.

El periodista havia trobat —deia— un membre de la Comissió Interventora dels Espectacles Públics a Catalunya, el qual, sense comprometre's gaire, li havia dit que aquest organisme es proposa estrenar «La baldufa d'or», d'Ignasi Iglésies, i reposar els «Pinochos», de Bartolozzi. La notícia entusiasma —com no n'hi havia per menys— el reporter.

Veieu fins a quin punt:

—Us haurem de fer un monument.

—A la Comissió, en tot cas.

—A tots els homes que la integren.

—I us adverteixo —ja afegeix ell, segurament encomanat del nostre entusiasme— que volem presentar-ho com cal. La dignitat artística abans que res. No fem números, com feia l'empresari. Sumem voluntats i esforços. ¿Que el públic ho agraeix i els nostres projectes adquireixen popularitat? No ens hem proposat pas altra cosa. ¿Que, contràriament, no plauen? Llavors serà quan començarem a convèncer-nos que el teatre viu un estat de decadència i de mal gust...

Per a nosaltres, el més interessant d'aquesta informació és la declaració d'un responsable que assegura que si els seus projectes no plauen «...serà quan els de la C. I. E. P. començaran a convèncer-se que el teatre viu en estat de decadència i de mal gust.»

Deixem al marge la darrera part de la frase, com si haguéssim oblidat que els darrers grans èxits del nostre teatre són «Marieta Cistellera» i «La Patètica», i aturem-nos en la possibilitat del terrible convenciment de

la decadència teatral, tema de desolació que dona al primer nou-vingut un aire de superioritat d'allò més divertit i que és un tòpic més vell que l'amar en cotxe.

Seria cap a las darreries del segle passat que Jules Claretie —home de teatre de cap a peus, administrador durant molts anys de la «Comédie-Française»— escriví en broma a Francisque Sarcey —un dels millors crítics teatrals que hi ha hagut no ja a França, sinó a Europa— per a recomanar-li la lectura d'algunes obres que tractaven el tema colpidor de la decadència del teatre.

I li donava aquesta llista:

1768. «Cause de la «décadence» du goût sur le théâtre.»

1771. «Du théâtre et des causes de sa «décadence».

1807. «Les causes de la «décadence» du théâtre», per Cailhava.

1828. «Considérations sur l'art dramatique, les comédiens et sur les causes de la «décadence» des théâtres», per Rebillon.

1841. «Recherches sur les causes de la «décadence» des théâtres et l'art dramatique en France», per Vallier.

1842. «A quelles causes attribuer la «décadence» de la tragédie en France?», per M. Pierre Victor.

1849. «De la «décadence» de l'art dramatique», per Marteau.»

¡Amb un xic de paciència, com podria allargar-se aquesta llista, del 1849 ençà! ¡Quants autors amargats, quants comedians decebuts, quants empresaris fracassats, quants crítics amb ganes d'estrenar, no han teoritzat sobre la matèria!

La llista ompliria tot un número de L'ESQUELLA i encara quedaria documentació per anar fent paquets de serradures fins que hi torni a haver paper de cel·lulosa.

Pel que pugui ésser, nosaltres farem el que calgui perquè la bibliografia sobre el tema no hagi d'augmentar-se amb els «rapports» de la C. I. E. P.

DEL TEMPS DELS AVIS

A França hi havia el segle passat un actor que es deia Revelard, la fama del qual era, sobretot a províncies, de les més sòlides.

Un dia que representava un melodrama en el qual hi havia el bombardeig d'una ciutat, un esquitx de pirotècnia tocà un espectador que seia al primer rengle. L'endemà Revelard féu posar en lletres grosses en el cartell: «Les persones que aquest vespre ens honorin amb llur presència, són advertides que el bombardeig es farà a l'arma blanca».

L'EXIT

Una altra vegada, després d'haver donat unes quantes representacions en una població petita, a les que assistí molt poca gent, féu clavar aquest cartell, la vigília d'anar-se'n:

«La «troupe» de H. Revelard, agraïda a l'acollida que li han fet els habitants d'aquest poble, té l'honor d'annunciar que en lloc d'acomiar-se dissabte, com havia dit, ho farà demà, a les sis del matí.»

EL LÍRIC CATALÀ JA RUTLLA

La Institució del Teatre Líric Català ha començat la seva brillant actuació amb un vermut d'honor a Enric Borràs. Al final, Emili Vendrell recità «La sardana», la balada d'«El Ferrer de Tall» i un fragment de «El alcalde de Zalamea». Per correspondre a la galanteria del senyor Enric Borràs cantà fragments de «Doña Francisquita», «Don Juan de Serrallonga» i unes cançons de Schubert.

ENDEVINALLA

Llegim que per a solemnitzar el cinquantenari de l'Exposició Universal de la nostra ciutat, dos «supervivents» escriuen una revista còmico-lírica documental de gran espectacle. El diari on trobem la notícia dona el nom de l'autor de la música —el nostre Bosch Humbert—, però no revela el del de la lletra.

Al que no endevini que és en Montero, li donarem una postal de Rius i Taulet.

TEATRE D'INFANTS

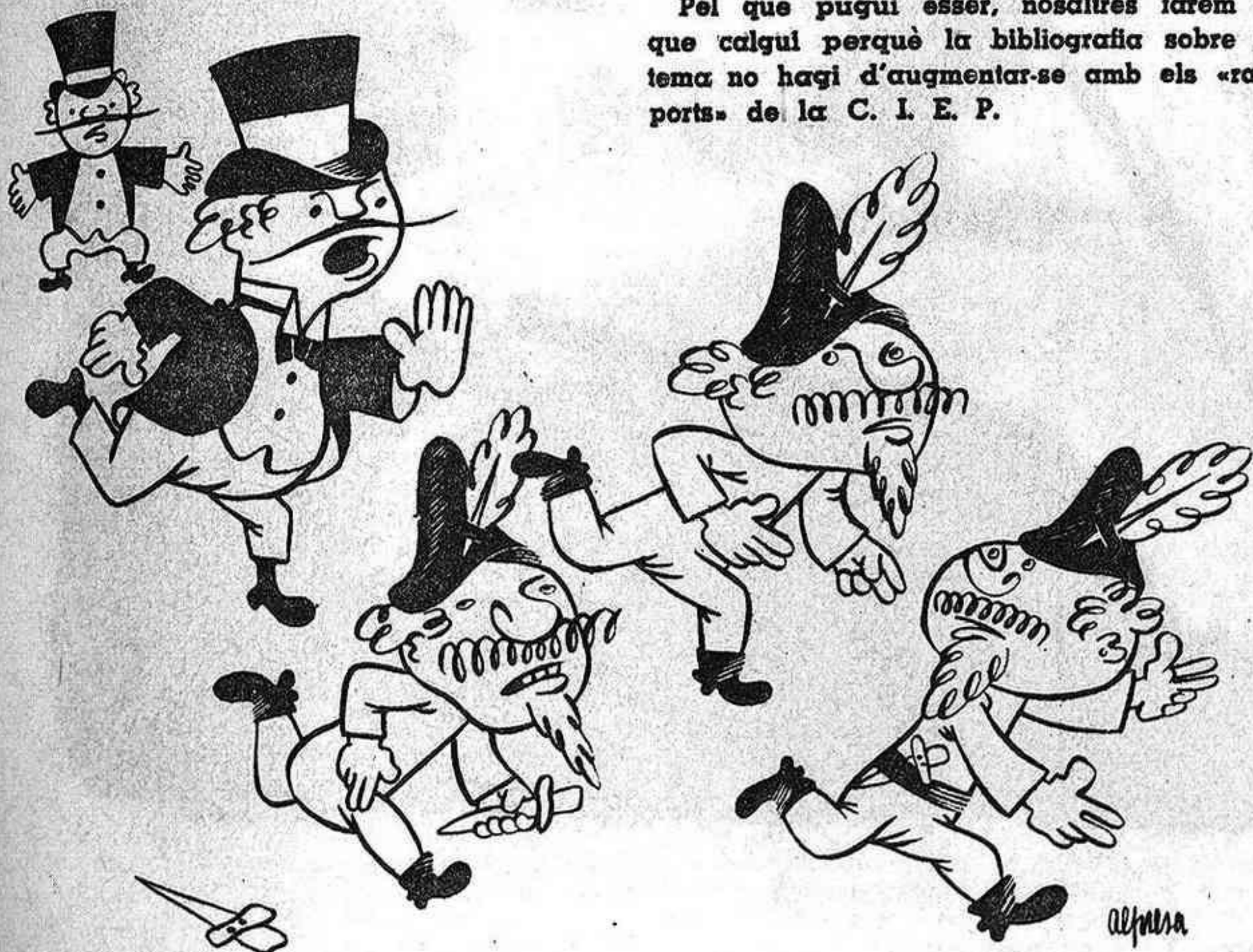
Se'ns diu que al Teatre Català de la Comelles es parla de preparar unes sessions de Teatre d'Infants.

Ja era hora! Ningú no s'explicava que no s'hi hagués pensat fins ara, tenint en compte el sol·licit afecte que Joan Comelles ha sentit sempre per als nens.

REFRESQUEU ELS PROGRAMES!

La Comissió Interventora dels Espectacles Públics a Catalunya, monopolitza les sales de cinema i no permet que s'hi projecti res més que allò que a ella li plau. Encara que sigui noticiaris de trenta anys enrera, que, naturalment, han passat ja de noticiaris a la categoria de documentals retrospectius. Mentrestant, els noticiaris d'actualitat rabiosa, alguns dels quals, molt bons, són produïts al país, només són projectats a les sales de les comarques.

Els barcelonins aficionats al cinema agrairien a la C. I. E. P. que tingués en compte les dificultats que hi ha per a traslladar-se fora de la ciutat i que de tant en tant es dignés refrescar els programes de les sales d'actualitat. Amb la calor que fa, algun refresc no hi fóra de més...

—Ep, atureu-vos, beneïts, que us venim a retirar!

BIBLIOTECA DE LA BIBLIOTECA
MANTENEU EL LIBRE

PACIFISME

—Ai, dispensi! Em pensava que era un ocell!